

כב:

עין משפט‏
נר מצוה

קיו א מיי פייז מהל' סנהדרין הלי"צ סגנ לאוז קנט: קיה ב מיי שס הלכה ג ועי' ככ"מ: קיט ג ד מיי שס הליר וע"ש ככ"מ: קב ה מיי שס פט"ו הלכה ח סגנ שס: **קבא** ו מיי שס הליר: **קבב** ז מיי שס הליר: **קבג** ח מיי שס הליר: **קבד** ט מיי שס הליר: **קבה** י מיי שס הליר: **קבו** כ מיי שס פייז הלכה ה:

תורה אור השלם

1. וְאָמַר אֵלָיו מֶה הַמִּצְוֹת הָאֵלֶּה בֵּין יָדֶיךָ וְאָמַר אֲשֶׁר יִדְבַּרְתִּי בֵּית מִאֲהָבִי:
וְכִירָה י' ו
2. וְהָיָה אִם בָּן הַבֵּית הָרָשָׁע וְהִפְלִיז הַשֹּׁפֵט וְהַכְּהֹן לָקְנוּי בְּדִי רִשְׁעוֹתוֹ בְּמִקְפָּד:
דברים כה ב
3. אִם לֹא תִשְׁמַר לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת הַבְּתוּבִים בַּסֶּפֶר הַזֶּה לִירְאָה אֶת הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא הַזֶּה אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ:
וְהִפְלִא יְיָ אֶת מִכְתָּר וְאֶת מִכּוֹת וְרָץ־מִכּוֹת גְּדִלוֹת וְנִאֲמָנוֹת וְחָזָק רַעִים וְנִאֲמָמִים:

דברים כח נח-נט
4. וְשִׁמְרָתֶם אֶת דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת וְעִשְׂתֶּם אֹתָם לְמַעַן תִּשְׁכַּלּוּ אֶת כָּל אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן:
דברים כט ח
5. וְהָיָה רַחוּם יִכְפַּר עֵוֹן וְלֹא יִשְׁחָת וְהִרְבָּה לְהִשָּׁב אַפּוֹ וְלֹא יַעֲרֹב כָּל חֲקָתוֹ:
ההלים עח לח

לעני רש"י

[[]^{דשקושרר"א}[]][[]^{דישקושרר"א}[]]. להמיר תפר.

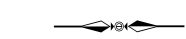
מוסף רש"י

מגין אחרינו מתני' דאמדוהו ליומיה לקבל ארצעים והלכך אין פוטרין אותו אלא אם כן לקה דודאי יתא לא נקיב לקבל ארצעים ודאי אין צו כח ואם חזרו צהם פטור מיד וכן קיבל ר' מנח"ע. ולא נהירא דמשום דאמדוהו ליומיה אמאי צריא לן שיהא צו כח לקבל קצת מן המכות הם אומדין שאין יכול ואנן אמרינן לילקי ולימות ועוד דאם לקה אמרינן צמתיתין ולא דמלקינן ליה לכתחלה. מ"ר: **בתנאי' עזירה שיש זה שני לאוין**. כגון חורש צשור וחמור וכלאים צכרס: **ואם לאו**. דלא אמדוהו אומד אלא אלא ללאו אחד אמדוהו תחלה לוקה ומתרפא: **גב' אמדוהו לארצעים וחדא**. כל מה שאומדין עליו עד שלשים ותשע חשבינן משום חד לאו דכך הוא דינו למלקות ארצעים חסר אחת על לאו אחד ואם מוסיפין עליו אפילו שלש מכות דהוה להו ארצעים ותרתי חשבינן אותן שלש אומד ללאו האחר ואם לא הוסיפו אלא שמים מכות דהוו להו ארצעים וחדא לוקה שלשים ותשע משום לאו אחד ומתרפא וחוזר ולוקה דמכות שאינן ראויות להשתלש לא מלקינן ליה: **בתנאי' על העמוד**. עץ אחד נעוץ צקרעק וגצוה כנגד שתי אמות או אמה וחצי והוא כפוף ומוטה על אותו העמוד כאדם הנסמך על צריח דלת ותולה ידיו למטה וכופתין לו ידיו בצדי העמוד: **חון**. שמש הקהל ^אולא שמעתי צו שום משמעות: **נפרמו**. דשקושרר"א צלע"ז קריעה של תפירה: **מאחרייו**. של נידון: **כפולה אחת לשפים**. ועוד רצועה אחרת כפולה לשמים היינו שמים רצועות שהן ארבע ^או ואותן השתי רצועות עולות ויורדות צה כלומר אותן שתי רצועות היו תלויות צאמצע הרצועה. ושל חמור לקיים צהן יצא מי שמכיר צבוס צעליו כו': ^איה **מכה**. וכשהוא מגביה ידו ומוריד הן עולות ויורדות כך קיבל רצי מעיקרא ולא נהירא. לשון אחר מפי רצי עולות ויורדות כן דרך תפירה של רצועה תוחצ ראש רצועה צנקצ כנגד מטה וחוזר ותוחצ צנקצ אחר דרך מעלה ונראה כמעלה ומוריד: **ידה טפה**. מקל שתלויה צה ארכה טפח ורצועה עצמה רחבה טפח ומגעת עד פי כריסו שמשער כך צששהוא מכה כלה ראשה של רצועה צפי כריסו צתחלת כריסו שהמכה עומד צלד המוכה ומכה אותו צרוחצ גצו הלכך אורכ הרצועה צרוחצ כל גצו עד מקום שמתחיל שס הכרס. ואף ע"ג דאמרן לעיל האצן נמונה לה לאחוריו אעפ"כ היה הוא משלחף עצמו לצד לצו והיה מכה צרחצו: **שליש מלפניו**. על הצטן ושתי ידות מאחוריו. צגמרא מפרש טעמא: והקורא **קורא** אם לא **תשמוד**. הא מייפשט פשיטא לן צדצי קריאה כדאמרן [צכריתות] (דף יא.) צקורת תהיה צקרייה תהא דלהכי קמני הכא והקורא: **אם מפס חסד ידו פטור**. דשליח צ"ד הוא ואמרן לעיל (ס.) יאל האצ המכה את צנו ושליח צ"ד: **הוסיף לו רצועה**. על האומד ומת ה"ו גולה על ידו ולא דמי להכהו עשרה צני אדם צעשר מקלות דאמרין צהנשרפין (סנהדרין דף עח.) כולן פטורין דההיא אוקימנא לה צגוסס צידי אדם: **נחקקל כו'** פטור. דכתיב ונקלה והרי נקלה: **גב' אין**

אלו הן הלוקין פרק שלישי מכות

מסורת הש"ס

א) קדושין לג: [ע"ש].
ב) גי'ל ובר' בין כתפין].
ג) [משום דכתיב צו ונקלה מזה לזולו כ"כ מוס' סוטה ס. ד"ה והסהלן] (ד) [נמנה דליתמר לקמן כג. פישקא ושותי רצועות חגא של חמור מוכח דנמשה לא מנא של חמור וכן צמשה שנמשיות ליתא והכי אית' ושותי רצועות עולות ובר' (ס) ב"ק פד., א שס לב: (ז) ורש"ל אומר שהוא לשון חוזה פירוש רואה צרכי העיר, (ח) הד"א רש"ל.

הגהות הב"ח

א) גב' וחזרו ואמדוהו ואמרו שאין יכול לקבל:
ב) שם צמשה כפולה אחת לשתיים ושתים לארבע עמתי:
א) רש"י ד"ה ורמינאו וכו' וחזרו ואמדוהו ואמרו אינו יכול וכו' דלא שני לן בין לקי ללא לקה דהא הבא בין שאמדוהו לצ"ל ומיתא נמי נמחק:
ד) ד"ה כפולה וכו' שהן ארבע ועוד שתי רצועות כל"ל ומיתא ואותן נמחק:
א) תוס' ד"ה הא דאמדוהו ליומיה פ"י צו ציוס וכו' שלא יוכל אף לקבל קאמריה מתמיתין דלקה אי לא לקי דלעילין צתר אומד הראשון וכו' וכן צדינא דסיפא אמדוהו וכו' צתר השני ולוקה אם לא לקה ככ כל ה"ח דארמד ראשון היה טעות ואולינן בחר בהרא ונבייתא דאמדוהו לאומד אחרון למחר אולינן בחר הראשון ופטור מללקות ארבעים הס"ד וכל"ל ועל פיעוט צתר אומד הראשון וממתינן לו י"צ כיון שלא הגיע להשפעת לא הוי הכמסה והלכך אולינן צתר אומד הראשון כיון שלא הכחיש וממתינן לו עד שיצירא צלומר עד שיצירא ציומר וילקא כיו' [ואכל אמדוהו] למחר תלינן שמה הכחש ואולינן אחר האחרון וכן צדינא דסיפא צשאמדוהו [ל"ח] וכן ציוס אמדוהו לקבל כולם אולינן צתר השני ונבייתא צשאמדוהו [למחר] תלינן דלומר הראשון לא היה צעעות ואולינן צתריה ולוקה י"ח וד"ח צדינא דרישא נמי צאמדוהו לקבל כולם וכן ציוס אמדוהו שלא יוכל לקבל [ימא דלומר] הראשון היה טעות ויכל צתר השני וי"ל דכיון דלומר שני שלא יוכל אף צו ציוס לקבל ארצעים אומדין אותו צכך [שאומד ראשון היה] צשחחון ציומר וא"כ אומד הראשון אית טעות:

הגהות הגר"א

[א] במשנה (ושמרתם את כו' עד לתחלת המקרא) מח"מ (וכן ליתא ציבולאמי ועי' רש"א וצהגרי"א א"ח ס"פ טר"ו):

יכול לקבל כולם לא מייפטר דאין ראשון לגרוע האומד אלא לוקה אחר זמן. והכי נמי אם אמדוהו לשמונה עשר ומשלקה חזרו ואמדו שיכול עדיין לקבל ארצעים פטור משום דלקה אצל לא לקה ראשון להוסיף על אומד ראשון: **גב' כמה טפשאי שאר אינשי**. כמה שוטים הללו רוצ צני אדם: **ורמינאו אמדוהו לקבל ארצעים וחזרו א** ^א **ואמדו שאין יכול פוטרין אוסו**. אע"ג דלא לקה אלמא דלא שני צין לקה ללא לקה וה"נ צין שאמדוהו לארצעים צין שאמדוהו לשמונה עשרה לא עצדינן ליה אלא אומד ראשון וקשה צין מרישא וצין מסיפא: **הא דאמדוהו ליומיי'**. מתניתין צאמדוהו ליומיה לקבל מ' או שמונה עשרה והלכך כי חזרו ואמדו צו ציוס שאין יכול לקבל או יכול איגלאי מילתא דלומר צלהם לא היה כלום כיון דצו ציוס סתרו כל מה שאמדו שהרי זה לא נשמנה ולא הכחש צשהות מועט מזה ויש לומר דהם טעו צאומד הלכך כי אמדו תחלה לארצעים וחזרו ואמדו צו ציוס שאין יכול לקבל אם לקה מקצתן פוטרין אותו שהרי נצצוה ואם לא לקה הרי הוא כמי שלא אמדוהו כלל ועכשיו הוא דמעיינו צדיניה ואמרו אין יכול וממתינן לו עד שיצירא ויהיו אומדין אותו אומד הראוי לו וכן אמדו תחלה ל"ח וצו ציוס חזרו ואמדו שיכול לקבל ארצעים איגלאי מילתא דטעו צאומד ראשון ואינו כלום והלכך אם לקה צכר כל השמונה עשרה פוטרין אותו דכיון דיאצ מצ"ד צכר ציוון צ"ד הוא להחזירו אצל לא לקה ראשין להוסיף על אומד ראשון דאינו כלום: **ונבייתא צאמדוהו למחר או ליומא אחרא**. ליום אחר דההוא ודאי אומד גמור הוא שיפה עיינו שהיה יכול זה לקבל עד אותו יום כך וכן מכות אלא נשמנה והכחיש הלכך כי אמדוהו לארצעים עד יום פלוני וכשהגיע יום פלוני אמדו שאין יכול לקבל כולם אומד ראשון אומד גמור היה והואיל נשמנה ונתקלקל שאין יכול לקבל פטור אע"פ שלא לקה שהרי נצצוה צאותו אומד וכו' אמדוהו נמי לשמונה עשרה עד יום פלוני וכשהגיע יום פלוני אמדו שיכול לקבל ארצעים אין לוקה אלא אומד ראשון דלומר גמור היה כך נראה לרצי.

לישנא אחרינו מתני' דאמדוהו ליומיה לקבל ארצעים והלכך אין פוטרין אותו אלא אם כן לקה דודאי יתא צו כח לקבל קצת מן המכות אמדוהו לקבל ליום או ליומים ודאי אין צו כח ואם חזרו צהם פטור מיד וכן קיבל ר' מנח"ע. ולא נהירא דמשום דאמדוהו ליומיה אמאי צריא לן שיהא צו כח לקבל קצת מן המכות הם אומדין שאין יכול ואנן אמרינן לילקי ולימות ועוד דאם לקה אמרינן צמתיתין ולא דמלקינן ליה לכתחלה. מ"ר: **בתנאי' עזירה שיש זה שני לאוין**. כגון חורש צשור וחמור וכלאים צכרס: **ואם לאו**. דלא אמדוהו אומד אלא אלא ללאו אחד אמדוהו תחלה לוקה ומתרפא: **גב' אמדוהו לארצעים וחדא**. כל מה שאומדין עליו עד שלשים ותשע חשבינן משום חד לאו דכך הוא דינו למלקות ארצעים חסר אחת על לאו אחד ואם מוסיפין עליו אפילו שלש מכות דהוה להו ארצעים ותרתי חשבינן אותן שלש אומד ללאו האחר ואם לא הוסיפו אלא שמים מכות דהוו להו ארצעים וחדא לוקה שלשים ותשע משום לאו אחד ומתרפא וחוזר ולוקה דמכות שאינן ראויות להשתלש לא מלקינן ליה: **בתנאי' על העמוד**. עץ אחד נעוץ צקרעק וגצוה כנגד שתי אמות או אמה וחצי והוא כפוף ומוטה על אותו העמוד כאדם הנסמך על צריח דלת ותולה ידיו למטה וכופתין לו ידיו בצדי העמוד: **חון**. שמש הקהל ^אולא שמעתי צו שום משמעות: **נפרמו**. דשקושרר"א צלע"ז קריעה של תפירה: **מאחרייו**. של נידון: **כפולה אחת לשפים**. ועוד רצועה אחרת כפולה לשמים היינו שמים רצועות שהן ארבע ^או ואותן השתי רצועות עולות ויורדות צה כלומר אותן שתי רצועות היו תלויות צאמצע הרצועה. ושל חמור לקיים צהן יצא מי שמכיר צבוס צעליו כו': ^איה **מכה**. וכשהוא מגביה ידו ומוריד הן עולות ויורדות כך קיבל רצי מעיקרא ולא נהירא. לשון אחר מפי רצי עולות ויורדות כן דרך תפירה של רצועה תוחצ ראש רצועה צנקצ כנגד מטה וחוזר ותוחצ צנקצ אחר דרך מעלה ונראה כמעלה ומוריד: **ידה טפה**. מקל שתלויה צה ארכה טפח ורצועה עצמה רחבה טפח ומגעת עד פי כריסו שמשער כך צששהוא מכה כלה ראשה של רצועה צפי כריסו צתחלת כריסו שהמכה עומד צלד המוכה ומכה אותו צרוחצ גצו הלכך אורכ הרצועה צרוחצ כל גצו עד מקום שמתחיל שס הכרס. ואף ע"ג דאמרן לעיל האצן נמונה לה לאחוריו אעפ"כ היה הוא משלחף עצמו לצד לצו והיה מכה צרחצו: **שליש מלפניו**. על הצטן ושתי ידות מאחוריו. צגמרא מפרש טעמא: והקורא **קורא** אם לא **תשמוד**. הא מייפשט פשיטא לן צדצי קריאה כדאמרן [צכריתות] (דף יא.) צקורת תהיה צקרייה תהא דלהכי קמני הכא והקורא: **אם מפס חסד ידו פטור**. דשליח צ"ד הוא ואמרן לעיל (ס.) יאל האצ המכה את צנו ושליח צ"ד: **הוסיף לו רצועה**. על האומד ומת ה"ו גולה על ידו ולא דמי להכהו עשרה צני אדם צעשר מקלות דאמרין צהנשרפין (סנהדרין דף עח.) כולן פטורין דההיא אוקימנא לה צגוסס צידי אדם: **נחקקל כו'** פטור. דכתיב ונקלה והרי נקלה: **גב' אין**

אין